

TÍTULO: Reforma del artículo 49 de la Constitución Española, de 15 de febrero de 2024

REGISTRO NORM@DOC:	86053
BOMEH:	9/2024
PUBLICADO EN:	BOE n.º 43, de 17 de febrero de 2024
Disponible en:	
VIGENCIA:	En vigor desde 17 de febrero de 2024
DEPARTAMENTO EMISOR:	Jefatura del Estado
ANÁLISIS JURÍDICO:	Referencias anteriores MODIFICA el art. 49 de la Constitución de 27 de diciembre de 1978
MATERIAS:	Constitución Española Derechos de las personas

FELIPE VI, REY DE ESPAÑA

A todos los que la presente vieren y entendieren.

Sabed: Que las Cortes Generales han aprobado y Yo vengo en sancionar la siguiente Reforma de la Constitución:

PREÁMBULO

La Constitución Española de 1978 consagra la dignidad de la persona y el libre desarrollo de la personalidad como claves de bóveda de nuestro Estado social y democrático de Derecho. Una de las plasmaciones concretas de esta configuración es su artículo 49, dedicado específicamente a la protección de las personas con discapacidad.

Este precepto situó en su día a España en la vanguardia de la protección de este colectivo, al reconocerles expresamente la plenitud de los derechos previstos en el Título I de la Constitución y establecer un mandato de protección dirigido a todos los poderes públicos. Por otra parte, el mencionado artículo ha desplegado una notable influencia en la actuación de los poderes públicos y ha sido objeto de un considerable desarrollo legislativo.

En los últimos años, la protección de las personas con discapacidad se ha visto impulsada por el Derecho Internacional y tiene como eje central el contenido de la Convención sobre los derechos de las personas con discapacidad, hecha en Nueva York el 13 de diciembre de 2006, ratificada por España el 3 de diciembre de 2007 y en vigor desde el 3 de mayo de 2008.

Durante los últimos años se ha producido la adaptación de legislación interna, tanto la estatal como la autonómica, a la normativa internacional. Esa tarea se ha plasmado particularmente, a nivel nacional, en la Ley 26/2011, de 1 de agosto, de adaptación normativa a la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad, y en el texto refundido de la Ley General de derechos de las personas con discapacidad y de su inclusión social, aprobado mediante Real Decreto Legislativo 1/2013, de 29 de noviembre. Más recientemente, en la Ley Orgánica 2/2018, de 5 de diciembre, para la modificación de la Ley Orgánica 5/1985, de 19 de junio, del Régimen Electoral General para garantizar el derecho de sufragio de todas las personas con discapacidad y en la Ley 8/2021, de 2 de junio, por la que se reforma la legislación civil y procesal para el apoyo a las personas con discapacidad en el ejercicio de su capacidad jurídica.

Paralelamente, la sociedad civil articulada en torno a las personas con discapacidad ha venido planteando a los poderes públicos la necesidad de acomodar el artículo 49 de la Constitución a la realidad social y a la normativa internacional. En este ámbito, tiene una relevancia fundamental la tarea realizada por las organizaciones representativas, que desempeñan un papel esencial en el cumplimiento de las obligaciones que la Constitución y las leyes imponen a los poderes públicos. Asimismo, en el seno de la sociedad española avanza claramente el reconocimiento de las necesidades específicas de las mujeres y los menores con discapacidad.

En el contexto descrito, resulta patente que la redacción original del artículo 49 de la Constitución Española de 1978, que plasmó el compromiso del constituyente con los derechos y libertades de las personas con discapacidad, precisa de

una actualización en cuanto a su lenguaje y contenido para reflejar los valores que inspiran la protección de este colectivo, tanto en el ámbito nacional como internacional.

Por todo ello, resulta necesario proceder a la reforma del artículo 49 de la Constitución, de manera que este precepto vuelva a ser referencia para la protección y promoción de los derechos de las personas con discapacidad en España.

Artículo único.

El artículo 49 de la Constitución Española queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 49.

1. Las personas con discapacidad ejercen los derechos previstos en este Título en condiciones de libertad e igualdad reales y efectivas. Se regulará por ley la protección especial que sea necesaria para dicho ejercicio.

2. Los poderes públicos impulsarán las políticas que garanticen la plena autonomía personal y la inclusión social de las personas con discapacidad, en entornos universalmente accesibles. Asimismo, fomentarán la participación de sus organizaciones, en los términos que la ley establezca. Se atenderán particularmente las necesidades específicas de las mujeres y los menores con discapacidad.»

Disposición final única.

La presente reforma del artículo 49 de la Constitución Española entrará en vigor el mismo día de la publicación de su texto oficial en el «Boletín Oficial del Estado». Se publicará también en las demás lenguas de España.

Por tanto,

Mando a todos los españoles, particulares y autoridades, que guarden y hagan guardar esta Reforma de la Constitución como norma fundamental del Estado.

Madrid, 15 de febrero de 2024.

FELIPE R.

El Presidente del Gobierno,

PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN

ESPAINIAKO KONSTITUZIOA

Espainiako Konstituzioaren 49. artikulua aldaketan, Gorte Nagusiek onartua, Diputatuen Kongresuak 2024ko urtarrilaren 18an egindako ezohiko osoko bilkuran, eta Senatuak 2024ko urtarrilaren 25ean egindako ezohiko osoko bilkuran. Bere Maiestate Erregek berronetsia 2024ko otsailaren 15ean.

HITZAURREA

1978ko Espainiako Konstituzioak pertsonaren duintasuna eta nortasunaren garapen askea kontsaktatzen ditu, gure Zuzenbide-Estatu sozial eta demokratikoaren giltzarri gisa. Konfigurazio horren irudikapen zehatzetako bat haren 49. artikulua da, desgaitasuna duten pertsonen babesari bereziki eskainia.

Manu horrek, bere garaian, Espainia kolektibo horren babesaren abangoardian kokatu zuen, berariaz aitortzen baitzituzen Konstituzioaren I. Tituluan aurreikusitako eskubide guzti-guztiak, eta botere publiko guztiei zuzendutako babes-agindu bat ezarri baitzuen. Bestalde, artikulua horrek eragin nabarmena izan du botere publikoen jardunean, eta legegintza-garapen handia izan du.

Azken urteotan, desgaitasuna duten pertsonen babesa Nazioarteko Zuzenbideak bultzatu du, eta desgaitasuna duten pertsonen eskubideei buruzko Konbentzioaren edukia du ardatz, New Yorken 2006ko abenduaren 13an egina, Espainiak 2007ko abenduaren 3an berretsia eta 2008ko maiatzaren 3tik indarrean dagoena.

Azken urteotan, barne-legeria, bai Estatukoa, bai autonomikoa, nazioarteko araudira egokitu da. Eginkizun hori, estatu-mailan, bereziki abuztuaren 1eko 26/2011 Legean, desgaitasuna duten Pertsonen Eskubideei buruzko Nazioarteko

Konbentziora egokitzeari buruzkoan, eta Desgaitasuna duten Pertsonen Eskubideei eta haien gizarteratzeari buruzko Lege Orokorren testu bateginean, arazoaren 29ko 1/2013 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartutakoan, gauzatu da. Berrikiago, abenduaren 5eko 2/2018 Lege Organikoan, Hauteskunde Araubide Orokorren ekainaren 19ko 5/1985 Lege Organikoa aldatzekoan, desgaitasuna duten pertsona guztien sufragio-eskubidea bermatzeko, eta legedi zibila eta prozesala erreformatzen duen ekainaren 2ko 8/2021 Legean, desgaitasuna duten pertsonen beren gaitasun juridikoa baliatzen laguntzeko.

Aldi berean, desgaitasuna duten pertsonen inguruan bildutako gizarte zibilak Konstituzioaren 49. artikulua gizarte-errealitate eta nazioarteko araudira egokitzeko beharra planteatu die botere publikoei. Esparru horretan, funtsezko garrantzia du ordezkartza-erakundeek egindako lanak, Konstituzioak eta legeek botere publikoei ezartzen dizkieten betebeharrak betetzeko funtsezko zeregina izaten baitute. Era berean, Espainiako gizartearen baitan argi eta garbi aurrera egiten du desgaitasuna duten emakumeen eta adingabeen beharrezko espezifikoen aitortzak.

Deskribatutako testuinguruan, argi geratzen da 1978ko Espainiako Konstituzioaren 49. artikulua jatorrizko idazketa, konstituziogileak desgaitasuna duten pertsonen eskubide eta askatasuneko konpromisoa islatu zuena, eguneratu egin behar dela hizkuntzari eta edukiari dagokienez, bai nazio mailan, bai nazioartean, kolektibo horren babesa inspiratzen duten balioak islatzeko asmoz.

Horregatik guztiagatik, beharrezkoa da Konstituzioaren 49. artikulua erreformatzea, manu hori erreferentziazkoa izan dadin berriro ere Espainian desgaitasuna duten pertsonen eskubideen babes eta sustapenean.

Artikulu bakarra.

Espainiako Konstituzioaren 49.artikulua modu honetara geratuko da idatzita:

«49. artikulua.

1. Desgaitasuna duten pertsonen askatasun- eta berdintasun-baldintza erreal eta eraginkorretan baliatzen dituzte Titulu honetan aurreikusitako eskubideak. Legez arautuko da baliatze horretarako beharrezkoa den babes berezia.

2. Botere publikoek desgaitasuna duten pertsonen autonomia pertsonal osoa eta gizarteratzea bermatuko dituzten politikak bultzatuko dituzte, unibertsalki eskuragarriak diren inguruneetan. Era berean, haien erakundearen parte-hartzea sustatuko dute, legeak ezartzen duen moduan. Bereziki erantzungo zaie desgaitasuna duten emakumeen eta adingabeen beharrezko espezifikoei.»

Azken xedapen bakarra.

Espainiako Konstituzioaren 49.artikuluaren aldaketa hau «Estatuko Aldizkari Ofizialean» argitaratu eta egun berean sartuko da indarrean. Espainiako gainerako hizkuntzetan ere argitaratuko da.

CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA

Reforma de l'article 49 de la Constitució Espanyola, aprovada per les Corts Generals, en sessions plenàries extraordinàries del Congrés dels Diputats, de 18 de gener de 2024, i del Senat, de 25 de gener de 2024. Sancionada per Sa Majestat el Rei el 15 de febrer de 2024.

PREÀMBUL

La Constitució Espanyola del 1978 consagra la dignitat de la persona i el lliure desenvolupament de la personalitat com a claus de volta del nostre Estat social i democràtic de Dret. Una de les plasmacions concretes d'aquesta configuració n'és l'article 49, dedicat específicament a la protecció de les persones amb discapacitat.

Aquest precepte va situar Espanya, al seu dia, a l'avantguarda de la protecció d'aquest col·lectiu, en reconèixer-los expressament la plenitud dels drets previstos al Títol I de la Constitució i establir un mandat de protecció adreçat a tots els poders públics. D'altra banda, l'article esmentat ha desplegat una influència notable en l'actuació dels poders públics i ha estat objecte d'un desenvolupament legislatiu considerable.

Els darrers anys, la protecció de les persones amb discapacitat s'ha vist impulsada pel Dret internacional i té com a eix central el contingut de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, feta a Nova York el 13 de desembre de 2006, ratificada per Espanya el 3 de desembre de 2007 i en vigor des del 3 de maig de 2008.

Durant els darrers anys s'ha produït l'adaptació de legislació interna, tant l'estatal com l'autonòmica, a la normativa internacional. Aquesta tasca s'ha plasmat particularment, a escala nacional, a la Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat, i al text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre. Més recentment, a la Llei orgànica 2/2018, de 5 de desembre, per a la modificació de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general per garantir el dret de sufragi de totes les persones amb discapacitat i a la Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica.

Paral·lelament, la societat civil articulada entorn de les persones amb discapacitat ha estat plantejant als poders públics la necessitat d'acomodar l'article 49 de la Constitució a la realitat social i a la normativa internacional. En aquest àmbit, té una rellevància fonamental la tasca duta a terme per les organitzacions representatives, que exerceixen un paper essencial en el compliment de les obligacions que la Constitució i les lleis imposen als poders públics. Així mateix, al si de la societat espanyola avança clarament el reconeixement de les necessitats específiques de les dones i els menors amb discapacitat.

En el context descrit, es fa palès que la redacció original de l'article 49 de la Constitució Espanyola del 1978, que va plasmar el compromís del constituent amb els drets i les llibertats de les persones amb discapacitat, necessita una actualització quant al seu llenguatge i contingut per reflectir els valors que inspiren la protecció d'aquest col·lectiu, tant en l'àmbit nacional com en l'internacional.

Per tot això, cal procedir a la reforma de l'article 49 de la Constitució, de manera que aquest precepte torni a ser referència per a la protecció i la promoció dels drets de les persones amb discapacitat a Espanya.

Article únic.

L'article 49 de la Constitució Espanyola queda redactat en els termes següents:

«Article 49.

- 1. Les persones amb discapacitat exerceixen els drets previstos en aquest Títol en condicions de llibertat i igualtat reals i efectives. Es regularà per llei la protecció especial que sigui necessària per a aquest exercici.*
- 2. Els poders públics impulsaran les polítiques que garanteixin la plena autonomia personal i la inclusió social de les persones amb discapacitat, en entorns universalment accessibles. Així mateix, fomentaran la participació de les seves organitzacions, en els termes que la llei estableixi. S'atendran particularment les necessitats específiques de les dones i els menors amb discapacitat.»*

Disposició final única.

Aquesta Reforma de l'article 49 de la Constitució Espanyola entrarà en vigor el mateix dia de la publicació del seu text oficial al «Butlletí Oficial de l'Estat». Es publicarà també en la resta de llengües d'Espanya.

CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA

Reforma do artigo 49 da Constitución española, aprobada polas Cortes Xerais, en sesións plenarias extraordinarias do Congreso dos Deputados, do 18 de xaneiro de 2024, e do Senado, do 25 de xaneiro de 2024. Sancionada pola súa maxestade o rei o 15 de febreiro de 2024.

PREÁMBULO

A Constitución española de 1978 consagra a dignidade da persoa e o libre desenvolvemento da personalidade como claves de bóveda do noso Estado social e democrático de Dereito. Unha das plasmacións concretas desta configuración é o seu artigo 49, dedicado especificamente á protección das persoas con discapacidade.

Este precepto situou no seu día a España na vangarda da protección deste colectivo, ao recoñecerlles expresamente a plenitude dos dereitos previstos no Título I da Constitución e establecer un mandato de protección dirixido a todos os poderes públicos. Por outra banda, o devandito artigo despregou unha notable influencia na actuación dos poderes públicos e foi obxecto dun considerable desenvolvemento lexislativo.

Nos últimos anos, a protección das persoas con discapacidade viuse impulsada polo Dereito Internacional e ten como eixo central o contido da Convención sobre os dereitos das persoas con discapacidade, feita en Nova York o 13 de decembro de 2006, ratificada por España o 3 de decembro de 2007 e en vigor desde o 3 de maio de 2008.

Durante os últimos anos produciuse a adaptación de lexislación interna, tanto a estatal como a autonómica, á normativa internacional. Esa tarefa plasmouse particularmente, a nivel nacional, na Lei 26/2011, do 1 de agosto, de adaptación normativa á Convención Internacional sobre os Dereitos das Persoas con Discapacidade, e no texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, aprobado mediante o Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro. Máis recentemente, na Lei orgánica 2/2018, do 5 de decembro, para a modificación da Lei orgánica 5/1985, do 19 de xuño, do réxime electoral xeral para garantir o dereito de sufraxio de todas as persoas con discapacidade e na Lei 8/2021, do 2 de xuño, pola que se reforma a lexislación civil e procesual para o apoio ás persoas con discapacidade no exercicio da súa capacidade xurídica.

Paralelamente, a sociedade civil articulada ao redor das persoas con discapacidade veu expondo aos poderes públicos a necesidade de acomodar o artigo 49 da Constitución á realidade social e á normativa internacional. Neste ámbito, ten unha relevancia fundamental a tarefa realizada polas organizacións representativas, que desempeñan un papel esencial no cumprimento das obrigacións que a Constitución e as leis impoñen aos poderes públicos. Así mesmo, no seo da sociedade española avanza claramente o recoñecemento das necesidades específicas das mulleres e os menores con discapacidade.

No contexto descrito, resulta patente que a redacción orixinal do artigo 49 da Constitución española de 1978, que plasmou o compromiso do constituínte cos dereitos e liberdades das persoas con discapacidade, precisa dunha actualización en canto á súa linguaxe e contido para reflectir os valores que inspiran a protección deste colectivo, tanto no ámbito nacional como internacional.

Por todo iso, resulta necesario reformar o artigo 49 da Constitución, de maneira que este precepto volva ser referencia para a protección e promoción dos dereitos das persoas con discapacidade en España.

Artigo único.

O artigo 49 da Constitución española queda redactado nos seguintes termos:

«Artigo 49.

1. As persoas con discapacidade exercen os dereitos previstos neste Título en condicións de liberdade e igualdade reais e efectivas. Regularase por lei a protección especial que sexa necesaria para o devandito exercicio.

2. Os poderes públicos impulsarán as políticas que garantan a plena autonomía persoal e a inclusión social das persoas con discapacidade, en contornas universalmente accesibles. Así mesmo, fomentarán a participación das súas organizacións, nos termos que a lei estableza. Atenderanse particularmente as necesidades específicas das mulleres e os menores con discapacidade.»

Disposición final única.

Esta reforma do artigo 49 da Constitución española entrará en vigor o mesmo día da publicación do seu texto oficial no «Boletín Oficial do Estado». Publicarase tamén nas demais linguas de España.

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

Reforma de l'article 49 de la Constitució Espanyola, aprovada per les Corts Generals, en sessions plenàries extraordinàries del Congrés dels Diputats, de 18 de gener de 2024, i del Senat, de 25 de gener de 2024. Sancionada per Sa Majestat el Rei el 15 de febrer de 2024.

PREÀMBUL

La Constitució Espanyola del 1978 consagra la dignitat de la persona i el lliure desenvolupament de la personalitat com a claus de volta del nostre Estat social i democràtic de Dret. Una de les plasmacions concretes d'esta configuració n'és l'article 49, dedicat específicament a la protecció de les persones amb discapacitat.

Este precepte va situar Espanya, al seu dia, a l'avantguarda de la protecció d'este col·lectiu, en reconèixer-los expressament la plenitud dels drets previstos en el Títol I de la Constitució i establir un mandat de protecció dirigit a tots els poders públics. D'altra banda, l'article esmentat ha desplegat una influència notable en l'actuació dels poders públics i ha sigut objecte d'un desenvolupament legislatiu considerable.

Els últims anys, la protecció de les persones amb discapacitat s'ha vist impulsada pel Dret internacional i té com a eix central el contingut de la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, feta a Nova York el 13 de desembre de 2006, ratificada per Espanya el 3 de desembre de 2007 i en vigor des del 3 de maig de 2008.

Durant els últims anys s'ha produït l'adaptació de legislació interna, tant l'estatal com l'autonòmica, a la normativa internacional. Esta tasca s'ha plasmat particularment, a escala nacional, en la Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, i en el text refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i de la seua inclusió social, aprovat mitjançant el Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre. Més recentment, en la Llei Orgànica 2/2018, de 5 de desembre, per a la modificació de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General per a garantir el dret de sufragi de totes les persones amb discapacitat i en la Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seua capacitat jurídica.

Paral·lelament, la societat civil articulada entorn de les persones amb discapacitat ha estat plantejant als poders públics la necessitat d'acomodar l'article 49 de la Constitució a la realitat social i a la normativa internacional. En este àmbit, té una rellevància fonamental la tasca duta a terme per les organitzacions representatives, que exercixen un paper essencial en el compliment de les obligacions que la Constitució i les lleis imposen als poders públics. Així mateix, en el si de la societat espanyola avança clarament el reconeixement de les necessitats específiques de les dones i els menors amb discapacitat.

En el context descrit, es fa palés que la redacció original de l'article 49 de la Constitució Espanyola del 1978, que va plasmar el compromís del constituent amb els drets i les llibertats de les persones amb discapacitat, necessita una actualització quant al seu llenguatge i contingut per a reflectir els valors que inspiren la protecció d'este col·lectiu, tant en l'àmbit nacional com en l'internacional.

Per tot això, cal procedir a la reforma de l'article 49 de la Constitució, de manera que este precepte torne a ser referència per a la protecció i la promoció dels drets de les persones amb discapacitat a Espanya.

Article únic.

L'article 49 de la Constitució Espanyola queda redactat en els termes següents:

«Article 49.

1. Les persones amb discapacitat exercixen els drets previstos en este Títol en condicions de llibertat i igualtat reals i efectives. Es regularà per llei la protecció especial que siga necessària per a este exercici.

2. Els poders públics impulsaran les polítiques que garantisquen la plena autonomia personal i la inclusió social de les persones amb discapacitat, en entorns universalment accessibles. Així mateix, fomentaran la participació de les seues organitzacions, en els termes que la llei establisca. S'atendran particularment les necessitats específiques de les dones i els menors amb discapacitat.»

Disposició final única.

Esta Reforma de l'article 49 de la Constitució Espanyola entrarà en vigor el mateix dia de la publicació del seu text oficial al «Butlletí Oficial de l'Estat». Es publicarà també en la resta de llengües d'Espanya.